

Věc C-830/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

15. listopadu 2019

Předkládající soud:

Tribunal de première instance de Namur (Belgie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

6. listopadu 2019

Žalobce:

C. J.

Žalovaný:

Région wallonne

[omissis] [omissis]

[omissis] [řízení]

I. SKUTKOVÉ OKOLNOSTI PŘEDCHÁZEJÍCÍ SPORU

1. [omissis]
2. [omissis]
3. [C. J.] převzal částečně (z 1/3) zemědělský podnik [omissis] za účelem provozování rodinného podniku.

Svou činnost vykonává ve formě „faktické“ společnosti (association de fait) se svým otcem F. J., který je nadále vlastníkem 1/3 podniku, přičemž poslední 1/3 náleží jeho manželce, matce C. J.

4. [omissis].
5. Dne 27. ledna 2016 podal C. J. k Région wallonne (Valonský region) žádost o podporu na zahájení podnikatelské činnosti (první zahájení podnikatelské činnosti)¹ jménem „faktické“ společnosti J. F. a C. (dále jen „faktická společnost“). [omissis]
6. Dne 28. října 2016 doručil Valonský region uvedené „faktické“ společnosti zamítavé rozhodnutí, které bylo odůvodněno následovně:

„Zamítavé stanovisko z důvodu nesplnění podmínky stanovené v čl. 25 prvním pododstavci bodu 6 arrêté du gouvernement wallon relatif aux aides au développement et à l'investissement dans le secteur agricole (nařízení valonské vlády o podpoře rozvoje a investic v zemědělství), a rovněž z důvodu nedodržení čl. 7 odst. 2 [prováděcí] vyhlášky k [uvedenému nařízení]. Převzatý podnik dosahuje standardní hrubé produkce (SHP), jejíž horní prahová hodnota přesahuje povolenou prahovou hodnotu ve výši 1 000 000 eur.“

7. Dne 2. listopadu 2016 byl podán opravný prostředek k platební agentuře [omissis]. Jako důvod opravného prostředku byla uplatněna zejména skutečnost, že při stanovení horní hranice SHP mělo být přihlédnuto k tomu, že zemědělský podnik vlastní 3 osoby.
8. Dne 17. února 2016 [omissis] platební agentura první rozhodnutí potvrdila: [omissis]
9. Dne 12. října 2017 podal C. J. na Valonský region žalobu u tohoto soudu.

Navrhuje, aby soud:

„[omissis] Uložil Valonskému regionu povinnost zaplatit panu C. J. částku ve výši jistiny 70 000 eur z titulu podpory na zahájení podnikatelské činnosti stanovené na základě arrêté du gouvernement wallon du 10 septembre 2015 relatif aux aides au développement et à l'investissement dans le secteur agricole (nařízení valonské vlády ze dne 10. září 2015, o podpoře rozvoje a investic v zemědělství), navýšenou o úroky [omissis].“

10. Valonský region navrhuje, aby soud prohlásil uvedené návrhové žádání [omissis] za neopodstatněné [omissis].
11. [omissis]
12. [omissis]

¹ [omissis]

II PROJEDNÁNÍ

II.1. Vnitrostátní a evropské právní předpisy použitelné na tento spor

13. Spor v projednávané věci se týká žádosti o podporu na zahájení podnikatelské činnosti, kterou podal C. J. na základě:

- arrêté du gouvernement wallon du 10 septembre 2015 relatif aux aides au développement et à l'investissement dans le secteur agricole (nařízení valonské vlády ze dne 10. září 2015, o podpoře rozvoje a investic v zemědělství);
- [prováděcí] ministerské vyhlášky ze dne 10. září 2015 [omissis].

II.1.1.

14. Uvedenými právními předpisy se provádí [omissis] nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení (ES) č. 1698/2005.

15. [omissis]

16. Článek 19, nadepsaný „Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti“, obsažený v „hlavě III Podpora rozvoje venkova“, „kapitole I Opatření“, stanoví:

„1. Podpora v rámci tohoto opatření zahrnuje:

- a) podporu na zahájení podnikatelské činnosti pro:*
 - i) mladé zemědělce,*
 - ii) nezemědělské činnosti ve venkovských oblastech,*
 - iii) rozvoj malých zemědělských podniků;*
- b) investice na založení a rozvoj nezemědělských činností;*
- c) roční nebo jednorázové platby zemědělcům způsobilým pro režim pro malé zemědělce stanovený hlavou V nařízení (EU) č. 1307/2013 (režim pro malé zemědělce), kteří trvale převedou svůj podnik na jiného zemědělce.*

2. Podpora podle odst. 1 písm. a) bodu i) se poskytuje mladým zemědělcům.

Podpora podle odst. 1 písm. a) bodu ii) se poskytuje zemědělcům nebo členům domácnosti zemědělce, kteří diverzifikují svou činnost na činnosti nezemědělské

povahy, a mikropodnikům a malým podnikům a fyzickým osobám ve venkovských oblastech.

Podpora podle odst. 1 písm. a) bodu iii) se poskytuje malým zemědělským podnikům vymezeným členskými státy.

Podpora podle odst. 1 písm. b) se poskytuje mikropodnikům a malým podnikům a fyzickým osobám ve venkovských oblastech, jakož i zemědělcům nebo členům domácnosti zemědělců.

Podpora podle odst. 1 písm. c) se poskytuje zemědělcům, kteří jsou v době předložení žádosti o podporu způsobilí pro účast v režimu pro malé zemědělce po dobu alespoň jednoho roku a kteří se zaváží k trvalému převodu celého podniku a odpovídajících platebních nároků na jiného zemědělce. Podpora se vyplácí ode dne převodu do 31. prosince 2020, nebo se ve vztahu k tomuto období vypočítá a vyplatí formou jednorázové platby.

3. Za člena domácnosti zemědělce může být považována jakákoli fyzická nebo právnická osoba nebo skupina fyzických či právnických osob bez ohledu na právní postavení přiznané této skupině a jejím členům podle vnitrostátního práva, s výjimkou zemědělských pracovníků. Považuje-li se za člena domácnosti zemědělce právnická osoba nebo skupina právnických osob, musí tento člen vykonávat v zemědělském podniku zemědělskou činnost v době podání žádosti o podporu.

4. Podpora podle odst. 1 písm. a) je podmíněna předložením podnikatelského plánu. Provádění podnikatelského plánu musí být zahájeno do devíti měsíců ode dne vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory.

V případě mladých zemědělců, kterým je vyplácena podpora podle odst. 1 písm. a) bodu i), podnikatelský plán stanoví, že mladý zemědělec splní podmínky podle článku 9 nařízení (EU) č. 1307/2013 týkající se aktivních zemědělců do 18 měsíců od zahájení činnosti.

Členské státy stanoví horní a spodní prahovou hodnotu, která zemědělským podnikům umožňuje přístup k podpoře podle odst. 1 písm. a) bodu i) a iii). Spodní prahová hodnota u podpory podle odst. 1 písm. a) bodu i) je vyšší než horní prahová hodnota u podpory podle odst. 1 písm. a) bodu iii). Podpora je omezena na podniky, které spadají do definice mikropodniků a malých podniků.

5. Podpora podle odst. 1 písm. a) se poskytuje ve formě nejméně dvou splátek během období nejvýše pěti let. Splátky se mohou postupně snižovat. Vyplacení poslední splátky podle odst. 1 písm. a) bodu i) a ii) je podmíněno řádným prováděním podnikatelského plánu.

6. Maximální částka podpory podle odst. 1 písm. a) je stanovena v příloze II. Členské státy určí výši podpory podle odst. 1 písm. a) bodu i) a ii) rovněž s prohlédnutím [přihlédnutím] k sociálně-ekonomické situaci oblasti programu.

7. Podpora podle odst. 1 písm. c) se rovná 120 % roční platby, kterou je příjemce oprávněný obdržet v rámci režimu pro malé zemědělce.

8. S cílem zajistit účinné a účelné využívání prostředků EZFRV je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 83, které stanoví minimální obsah podnikatelských plánů a kritéria, jež členské státy použijí ke stanovení prahových hodnot uvedených v odstavci 4 tohoto článku.

17. [omissis].

18. Na tomto základě bylo přijato nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 807/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňují některá ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a kterým se zavádějí přechodná ustanovení.

19. Bod 5 odůvodnění uvedeného nařízení v přenesené pravomoci zní takto:

„Podnikatelské plány podle čl. 19 odst. 4 nařízení (EU) č. 1305/2013 by měly obsahovat prvky, které budou dostačovat k posouzení splnění cílů vybrané operace.

S cílem zajistit rovné zacházení s příjemci v celé Unii a usnadnit monitorování by měl být jako kritérium pro stanovení prahových hodnot podle čl. 19 odst. 4 uvedeného nařízení použit produkční potenciál zemědělského podniku“.

20. Článek 2 odst. 1 uvedeného nařízení v přenesené pravomoci, nadepsaný „Mladý zemědělec“, stanoví:

„Členské státy zavedou a uplatňují zvláštní podmínky pro přístup k podpoře v případě, že mladý zemědělec podle definice v čl. 2 odst. 1 písm. n) nařízení (EU) č. 1305/2013 nezačíná působit jako jediný vedoucí podniku bez ohledu na jeho právní formu. Tyto podmínky jsou rovnocenné podmínkám, které platí pro mladého zemědělce začínajícího působit jako jediný vedoucí podniku. Ve všech případech musí mladí zemědělci zemědělský podnik řídit.“

21. Článek 5, nadepsaný „Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti“, stanoví:

1. Podnikatelský plán podle čl. 19 odst. 4 nařízení (EU) č. 1305/2013 popisuje přinejmenším:

a) v případě podpory na zahájení podnikatelské činnosti mladých zemědělců:

i) počáteční situaci zemědělského podniku,

ii) průběžné a celkové cíle rozvoje činností zemědělského podniku,

- iii) *podrobné informace o akcích, včetně akcí souvisejících s environmentální udržitelností a účinným využíváním zdrojů, které jsou potřebné pro rozvoj činností zemědělského podniku, jako jsou například investice, vzdělávání či poradenství;*
- b) *v případě podpory na zahájení nezemědělských činností ve venkovských oblastech: [...]*
- c) *v případě podpory na zahájení činnosti pro rozvoj malých zemědělských podniků:*
 - i) *počáteční situaci zemědělského podniku a*
 - ii) *podrobné informace o akcích, včetně akcí souvisejících s environmentální udržitelností a účinným využíváním zdrojů, které by mohly napomoci dosažení hospodářské životaschopnosti, jako jsou například investice, vzdělávání či spolupráce.*

2. *Členské státy vymezí prahové hodnoty podle čl. 19 odst. 4 třetího pododstavce nařízení (EU) č. 1305/2013 z hlediska produkčního potenciálu zemědělského podniku, měřeného jako standardní produkce podle definice v článku 5 nařízení Komise (ES) č. 1242/2008 [1] nebo rovnocenným způsobem.“*

II.1.2.

22. Arrêté du gouvernement wallon du 10 septembre 2015 relatif aux aides au développement et à l'investissement dans le secteur agricole (nařízení valonské vlády ze dne 10. září 2015, o podpoře rozvoje a investic v zemědělství) stanoví kritéria způsobilosti pro
- zahájení podnikatelské činnosti formou převzetí podniku nebo založení nového podniku;
 - žadatele;
 - převzatý nebo založený podnik.
23. Pokud jde o způsobilost týkající se podniku, článek 25 zmíněného nařízení valonské vlády stanoví:

„Převzatý nebo založený podnik musí splňovat tyto podmínky:

[omissis]

6. jeho standardní hrubá produkce ve smyslu článku 5 nařízení Komise (ES) č. 1242/2008 ze dne 8. prosince 2008 o založení klasifikačního systému pro zemědělské podniky ve Společenství se musí pohybovat mezi spodní prahovou hodnotou a horní prahovou hodnotou, stanovené ministrem. [...]

[omissis].“

24. [Prováděcí] ministerská vyhláška ze dne 10. září 2015 ve svém článku 7 stanoví:

„[omissis]

Horní prahová hodnota uvedená v čl. 25 prvním pododstavci bodě 6 nařízení valonské vlády ze dne 10. září 2015 činí jeden milion eur, zahajuje-li podnikatelskou činnost mladý zemědělec, a jeden milion pět set eur, zahajují-li podnikatelskou činnost současně dva či více mladých zemědělců.“

II.2. Uplatnění v projednávané věci

25. Ve vztahu k žádosti podané C. J. bylo v zamítavém rozhodnutí Valonského regionu zpochybněno pouze kritérium týkající se převzatého podniku.
26. Konkrétně šlo o nedodržení šesté podmínky, jak je upřesněna v čl. 7 odst. 2 druhém pododstavci prováděcí ministerské vyhlášky, a to překročení horní prahové hodnoty jednoho milionu eur stanovené pro standardní hrubou produkci (SHP)² podniku.
27. Při posuzování žádosti C. J. a určení, zda SHP dosáhl horní prahové hodnoty, vycházel Valonský region z hodnot za celý podnik.
28. C. J. má za to, že jelikož převzal pouze část podniku, je postup, při kterém se při určení horní prahové hodnoty vychází z produkčního potenciálu podniku jako celku, diskriminační a nepřiměřený, jelikož je v rozporu s cíli sledovanými příslušnou právní úpravou.
29. C. J. namítá, že:
- ministerská vyhláška ze dne 10. září 2015 je v rozporu s článkem 2 nařízení č. 807/2014, jelikož při určení horní prahové hodnoty nerozlišuje mezi situací mladého zemědělce, který nezačíná působit jako jediný vedoucí podniku, jak je tomu v jeho případě, a situací mladého zemědělce, který převzal podnik a stal se jediným vedoucím podniku. [omissis].

K tvrzenému porušení článku 2 nařízení č. 807/2014

30. Důvodem, proč byl jako kritérium pro stanovení prahových hodnot podle čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1305/2013 použit produkční potenciál zemědělského podniku [omissis], bylo zajistit rovné zacházení s příjemci v celé Unii a usnadnit monitorování.³

²– SHP je ukazatelem hospodářské velikosti zemědělských podniků. Označuje produkční potenciál zemědělských podniků. [omissis]

³– Bod 5 odůvodnění nařízení Komise č. 807/2014

31. Podle čl. 2 prvního pododstavce nařízení č. 807/2014, nadepsaného „Mladý zemědělec“, za stejným účelem:

„Členské státy zavedou a uplatňují zvláštní podmínky pro přístup k podpoře v případě, že mladý zemědělec podle definice v čl. 2 odst. 1 písm. n) nařízení (EU) č. 1305/2013 nezačíná působit jako jediný vedoucí podniku bez ohledu na jeho právní formu. Tyto podmínky jsou rovnocenné podmínkám, které platí pro mladého zemědělce začínajícího působit jako jediný vedoucí podniku. Ve všech případech musí mladí zemědělci zemědělský podnik řídit.“

32. C. J. má za to, že toto ustanovení ukládá členským státům povinnost stanovit zvláštní podmínky přístupu pro mladého zemědělce, který nezačíná působit jako jediný vedoucí podniku, aby byl zohledněn rozdíl mezi jeho situací a situací mladého zemědělce, který přebírá podnik a stává se jediným vedoucím podniku. Článek 7 ministerské vyhlášky přitom podle něj uvedené ustanovení nerespektuje. To by podle jeho názoru neplatilo, pokud by se vycházelo pouze z poměrné hodnoty SHP odpovídající jeho podílu, který na podniku převzal.

33. [omissis]

34. Valonský region má za to, že článek 2 se netýká případné diskriminace ve vztahu mezi mladým zemědělcem, který sám převezme podnik, a mladým zemědělcem, který vstoupí do již existujícího podniku, ale pouze zakazuje členským státům, aby uplatňovaly diskriminaci na základě zvolené právní formy podniku. Zdůrazňuje, že *„evropská právní úprava stanoví podpory pro zahájení podnikatelské činnosti v rámci podpory při převzetí zemědělského podniku a při provozování takového podniku mladými zemědělci.“*

35. Nicméně podle valonské právní úpravy lze přiznat podporu v případě zahájení podnikatelské činnosti formou převzetí, tedy *„nabytí celého již existujícího zemědělského podniku nebo jeho části mladým zemědělcem“⁴*, mladému zemědělci, který nemusí být jediným vedoucím podniku, ale pouze podnik skutečně řídí.

36. V projednávané věci dotyčný mladý zemědělec [omissis] řídí podnik společně s osobami, které nejsou způsobilé pro sporný režim podpory.

37. Trvají tedy pochybnosti ohledně:

– výkladu článku 2 nařízení č. 807/2014, pokud jde o zvláštní podmínky, které mají být stanoveny pro přístup k podpoře v případě, že mladý zemědělec nezačíná působit jako jediný vedoucí podniku, a pojmu *„podmínky rovnocenné podmínkám, které platí pro mladého zemědělce začínajícího působit jako jediný vedoucí podniku“*;

⁴ – Článek 17 nařízení valonské vlády

- otázky, zda uvedené ustanovení brání tomu, aby článek 7 ministerské vyhlášky ze dne 10. září 2015 neobsahoval ustanovení, podle kterého by se při určování SHP, která má být použita pro posouzení horní prahové hodnoty, přihlíželo pouze k podílu mladého zemědělce na zemědělském podniku nebo provozní jednotce.

II.3. K předběžné otázce

- 38. [omissis]
- 39. [omissis]
- 40. [omissis]
- 41. [omissis]
- 42. Zamítavé rozhodnutí Valonského regionu je založeno na překročení horní prahové hodnoty. Je tedy namístě položit předběžnou otázku ohledně této hodnoty. Stejně tak je důležitým prvkem pojem „jediný vedoucí podniku“.
- 43. Je tedy namístě položit předběžnou otázku ve znění uvedeném ve výroku.

Z TĚCHTO DŮVODŮ

[omissis]

SOUD [omissis]

- 44. Před rozhodnutím ve věci samé pokládá Soudnímu dvoru následující otázku:

Brání články 2, 5 a 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení (ES) č. 1698/2005, ve spojení s článkem 2 nařízení Komise (EU) č. 807/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňují některá ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a kterým se zavádějí přechodná ustanovení, tomu, aby členské státy při provádění těchto ustanovení zohlednily při stanovení spodní a horní prahové hodnoty celý podnik a nikoli pouze podíl mladého zemědělce na tomto podniku a/nebo provozní jednotce, pokud má zemědělský podnik formu „faktické“ společnosti, v níž mladý zemědělec nabývá ideální podíl a stává se jeho vedoucím, avšak nikoli jediným?

[omissis]